

GUIA PER A L'ADAPTACIÓ DE LA DOCÈNCIA DEL CURS 2020/2021 AL CONTEXT DE LA NOVA NORMALITAT

1. Introducció

La Universitat Jaume I és una universitat presencial i com a tal la seua essència està en la realització de l'activitat docent en contacte amb l'estudiantat. Ara bé, sembla segur que mentre no es dispose d'un grau prou alt d'immunitat (mitjançant l'augment de persones afectades que han superat la malaltia o a través de campanyes de vacunació, quan es dispose de la vacuna) les restriccions al contacte social i el seguiment i traçabilitat dels nous casos seran la pauta.

Tot i que la incertesa respecte a les condicions en les quals es realitzarà l'activitat acadèmica en el curs 2020/2021 encara és molt elevada, la necessitat d'elaborar horaris i distribuir la docència entre el professorat exigeix considerar quin serà l'escenari més probable i els condicionants o restriccions aplicables.

En aquest document s'arreplega l'escenari més probable amb la finalitat de disposar de pautes internes d'actuació per poder planificar el curs, amb l'objectiu de mantindre un grau d'activitat universitària presencial compatible amb les restriccions sanitàries.

2. Docència semipresencial

Atès el caràcter presencial de la nostra Universitat, sempre que les condicions sanitàries i d'aforament global ho permeten, els centres podran planificar la impartició presencial de títols (de grau o màster) o de cursos complets de títols que tinguen un nombre menut d'alumnes matriculats (cosa que pot permetre la presencialitat sense haver de recórrer a desdoblaments per aforament), sempre que aquesta opció no vaja en detriment de les necessitats d'altres títols del centre.

Com ja s'ha dit, l'escenari més probable a principi del proper curs serà encara de restriccions sanitàries, i s'hauran d'aplicar estrictes mesures de seguretat, pel que hi haurà limitacions per a l'assistència de tot l'estudiantat. Açò farà que, llevat dels casos puntuals de títols presencials que s'han esmentat abans, caldrà necessàriament que la planificació de la majoria de títols haja de combinar l'activitat presencial amb l'activitat a distància, el que demandarà que la metodologia docent estiga ben definida per a poder fer horaris i distribució de POD.

Cal considerar que a la nostra Universitat conviuen en harmonia quatre centres que tenen necessitats i idiosincràsies ben diferents. És per això que la proposta de planificació per al proper curs no ha de ser necessàriament la mateixa a tots els centres, ni tan sols en tots els títols d'un centre.

Però una bona planificació necessita d'una bona coordinació, i per això els centres, com a responsables de la docència, hauran de fer el seguiment de les propostes. Per tant, seran les direccions dels centres les encarregades de coordinar, juntament amb els vicedegans i vicedireccions, i amb el suport de les direccions dels departaments, la planificació dels títols de la seua competència, en funció de la seua idiosincràsia, oferint certa flexibilitat a partir dels criteris bàsics que més avall es concreten, i sempre tenint com a principi fonamental la qualitat de la docència i la consideració de les necessitats de l'estudiantat, ja que, tot i que ens continuem trobant en una circumstància excepcional, la situació de planificació del proper curs no és comparable a la de l'actual semestre, en què ens vam veure obligats a implementar tots els canvis de manera sobtada.

Després d'analitzar la situació de cada títol, i seguint les directrius bàsiques marcades en aquest document, els centres han de remetre una *proposta del pla d'adaptació de la docència*¹ al Vicerectorat d'Estudis i Docència i al Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica i Professorat, que l'analitzaran i li donaran el vistiplau per a ser aprovada pel Consell de Govern i implementada al setembre.

Cal remarcar, finalment, que aquest document planteja l'organització del curs en l'escenari més probable de restriccions a la presencialitat, per tal de donar un marc de certa estabilitat circumscrit, en principi, al primer semestre, però que serà revisable ja que, si hi haguera episodis de confinament, caldria passar a impartir tota la docència en línia, com ja hem hagut de fer durant aquest semestre. I si es recuperara la normalitat, totes les activitats docents previstes als horaris podrien tornar a impartir-se presencialment.

2.1. Activitats en línia i activitats presencials

En totes les titulacions hi ha matèries o activitats en les quals la formació en línia pot substituir de forma més adequada la docència presencial que en unes altres. De manera general, en les assignatures teòriques, una classe en línia pot resultar més adequada, mentre que en els crèdits de pràctiques i de laboratoris, la presència pot ser més necessària per tal que l'estudiantat assolisca adequadament les seues competències, a més de requerir normalment grups més menuts.

¹ El pla d'adaptació de la docència al centre consistirà en un document-resum amb la informació bàsica de 1) títols de grau i màster amb modalitat totalment presencial; 2) títols amb model híbrid convencional, amb indicació de percentatge global de presencialitat i no presencialitat per tipus d'assignatura, curs i global del títol; 3) títols que sol·liciten projecte innovació amb model tutorial.

Per tant, en el curs 2020/2021, la presencialitat (si les condicions sanitàries ho permeten) es produirà preferentment en assignatures pràctiques i crèdits de laboratori, i la formació teòrica serà preferentment en format en línia. Ara bé, les titulacions poden fer, d'acord amb el centre, una anàlisi d'altres possibles propostes, sempre que estiguen justificades, perquè consideren que redunden en benefici del títol, i que siguin compatibles amb els aforaments i les necessitats generals del centre.

Aquesta conjugació de crèdits en línia i de crèdits en format presencial s'aplicarà de forma generalitzada a tots els graus (excepte als ja esmentats que poden impartir-se en format completament presencial), sense perjudici que el percentatge de presencialitat pugui ser diferent entre les diverses titulacions, en funció del nivell d'experimentalitat, i entre els diversos cursos de la mateixa titulació (amb la recomanació expressa que no hi haja un curs sencer sense presencialitat). D'acord amb la matrícula i els espais disponibles al centre, caldrà fer un balanç adequat entre presencialitat i no presencialitat des del punt de vista de l'estudiantat. De manera general, cal tindre en compte a l'hora de planificar que l'estudiantat nouvingut de primer curs de grau potser és el que més necessita la presència del professorat a l'aula.

En el cas dels màsters, quan pel nombre d'estudiantat matriculat siga possible la concurrència simultània en una aula amb les restriccions d'aforament, es podrà plantejar la impartició íntegrament presencial.

Així mateix, en els màsters en modalitat presencial o semipresencial on hi haja un nombre alt d'estudiantat estranger o de fora de la província, tot i mantindre la modalitat aprovada en la memòria de verificació del títol, les universitats del SUPV hem sol·licitat a l'AVAP i a la Conselleria que es pugui dispensar a aquest estudiantat de l'assistència i donar opció de seguiment en línia mitjançant un itinerari curricular específic si, a causa de la crisi sanitària i les restriccions de mobilitat, no pot desplaçar-se.

Els màsters que tinguen verificada tant la modalitat presencial com la modalitat a distància podran decidir activar només aquesta última modalitat si per motius de la crisi sanitària consideren que és l'opció més convenient per al proper curs.

Els centres hauran de tindre en compte a l'hora de distribuir les aules les necessitats d'ocupació presencial dels graus i dels màsters, especialment d'aquells que tenen atribucions professionals, que haurien de ser considerats com els graus a eixos efectes.

Pel que fa a l'avaluació, seria important que, davant la possibilitat que en els mesos de gener-febrer, en període d'exàmens, pugui haver un nou rebrot, totes les assignatures tingueren planificades diferents activitats d'avaluació contínua al llarg del semestre i no deixaren un percentatge gran de l'avaluació a un únic examen final, cosa que garantiria l'existència de resultats avaluats de l'estudiantat, en el cas que de nou no es pogueren fer els exàmens presencialment.

2.2. Metodologia docent

Tot i que hi ha diferents models metodològics aplicables a l'aprenentatge semipresencial (*blended learning*), després de l'experiència assolida a la nostra Universitat en màsters semipresencials en línia i en la impartició de la docència en el segon semestre del curs 2019/2020, considerem que en un escenari de semipresencialitat el model més adient és l'anomenat model híbrid convencional.

El **model híbrid convencional** consisteix a aplicar una metodologia convencional pròpia de les classes presencials, en les quals part de la docència es fa en línia. Per tant, en aquest model es plantegen els horaris i la metodologia docent de forma semblant a la pròpia de la docència presencial, i s'imparteixen part de les activitats docents preferentment de forma síncrona, replicant les condicions que es produeixen presencialment a l'aula, amb gravació (perquè el material estiga disponible per a l'estudiant que tinga problemes per a seguir-la de forma síncrona). I una altra part de les activitats, especialment aquelles amb un contingut més pràctic (pràctiques, seminaris, laboratoris), de forma presencial al campus. Aquest model té l'avantatge que permet mantenir la planificació actual dels títols sense molts canvis.

L'aposta estratègica de l'UJI a mitjà termini ha de ser la de consolidar una oferta atractiva de titulacions presencials, que podran conviure amb algun grau i màsters semipresencials o amb màsters en línia.

En aquest sentit, la metodologia docent a aplicar a la docència semipresencial en el curs 2020/2021 ha de ser la pròpia d'un pla de contingència que assegure la continuïtat de l'activitat davant les restriccions sanitàries. I la forma més adequada per a una universitat presencial d'assegurar la seua continuïtat en un context en línia, de forma transitòria, consisteix a mantindre un plantejament semblant al que utilitza en la seua activitat ordinària i que es recull en les memòries de verificació dels títols, fent els ajustos necessaris per a poder impartir part de la docència en línia.

Això no lleva que de l'experiència dels cursos 2020 i 2021 puguem obtindre's bones pràctiques que puguem enriquir la docència presencial quan desapareguen les restriccions.

En definitiva,ensem que l'**opció majoritària** consistirà a oferir la formació semipresencial amb una **metodologia convencional híbrida**.

No obstant això, i tot i ser aquest el model recomanat, l'actual circumstància ens planteja una oportunitat per anar realitzant, en alguns àmbits i de manera pilot, canvis metodològics més profunds, que podrien articular-se mitjançant projectes específics d'innovació, que portarien vinculat un contracte programa a complir. En aquests casos s'aplicaria l'anomenat **model tutorial**, que requereix que el professorat facilite a l'estudiantat materials audiovisuals (per exemple, apunts amb suport de presentacions amb àudio i vídeo) perquè puguem treballar i avançar autònomament en el seu

aprenentatge. L'activitat del professorat amb l'estudiantat se centra a fer un seguiment continu i detallat del treball de l'estudiantat, i consisteix a planificar diferents tasques d'atenció i seguiment en grups més reduïts a través de tutories grupals (que s'imparteixen en línia), així com en pràctiques, seminaris, laboratoris i activitats d'avaluació continuada de forma presencial.

Aquest model requereix un esforç alt de formació del professorat, de preparació i control de qualitat dels materials i de la tasca docent de seguiment, i hauria de ser aplicat, preferentment, a tota la titulació (encara que poden valorar-se altres propostes, sempre que siguin de titulació i no es tracte d'activació del model a títol particular en assignatures aïllades). En l'annex 1 es recullen les principals implicacions d'aquest model tutorial, que s'hauran de desenvolupar en un document específic adaptat a cadascuna de les titulacions que opten per emprar-lo.

2.3. Assegurament de la qualitat en la prestació del servei

En el curs 2019/2020 l'UJI, com el conjunt d'universitats, s'ha hagut d'adaptar de forma abrupta a l'entorn virtual i, a pesar d'això, ha pogut oferir un nivell alt de prestació de servei en atenció a les circumstàncies.

No obstant això, davant la possibilitat que les restriccions a la presencialitat s'apliquen al llarg de tot el curs 2020/2021, cal reforçar el compromís amb la qualitat docent, propi del model educatiu de l'UJI.

La referència a la metodologia docent i la concreció de les obligacions docents pròpies d'aquesta permetran assegurar la qualitat del servei ofert. El professorat haurà de complir les obligacions docents i de tutoria que es deriven de la seua càrrega docent, amb independència que es facen en un entorn en línia o presencial. El sistema es basarà en la confiança en el professorat, tot i que des del Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica i Professorat i des dels departaments es vetlarà pel compliment de les obligacions docents per garantir l'adequat funcionament dels títols.

3. Restriccions i condicions d'ús de les aules universitàries

En relació amb l'activitat docent universitària, resulta raonable pensar que s'aplicaran restriccions similars a les que es reflecteixen a continuació.

- Es limitarà al 50% l'aforament de les aules universitàries en assignatures o grups amb més de 15 alumnes, garantint almenys una separació d'1 metre. Quan la separació siga inferior a 2 metres serà obligatòria la utilització de mascaretes. També serà obligatòria en el cas que les autoritats sanitàries obliguen a l'ús d'aquestes en llocs públics o en centres educatius.

- L'assistència als laboratoris docents per a la realització de les pràctiques es limitarà a un màxim de 30 alumnes.
- S'intentarà assegurar que el professorat es trobe a una distància de l'alumnat almenys de 2 metres. En el cas que no puga garantir-se serà obligatòria la utilització de mascareta.
- S'escalonarà l'hora de començament de les classes presencials per grups de titulacions del mateix centre, per a evitar aglomeracions a l'entrada.
- S'aplicaran totes les mesures de protecció, neteja i desinfecció, i els protocols per a la detecció i traçabilitat d'afectats vigents en cada moment, recomanats per les autoritats sanitàries, pel comissionat per a l'Adaptació de la Universitat a la Nova Normalitat i per l'Oficina de Prevenció i Gestió Mediambiental.

Cal remarcar que l'aplicació definitiva d'aquestes restriccions estarà condicionada a allò que finalment decidisquen les autoritats sanitàries i educatives.

4. Recursos tecnològics

En alguna de les activitats convindrà facilitar que el professorat puga gravar-la per afavorir el seguiment a l'alumnat que no puga assistir-hi. Les taules multimèdia de totes les aules de l'UJI permeten l'enregistrament de l'àudio i de l'escriptori. A més, hi ha 30 aules que disposen de càmeres per a gravar el professor o professora i la pissarra. Algunes de les accions realitzades o previstes a curt termini són:

- Dotar de webcam les aules que no tenen càmeres fixes per a permetre generalitzar la possibilitat de gravar el professorat i la pissarra.
- S'ha contractat la llicència Google Education Enterprise, per a mantenir la possibilitat durant tot el curs 2020/2021 de l'enregistrament de les classes mitjançant videoconferència, utilitzant Google Meet.
- Es valorarà la utilització de connectors (*plugins*) en Moodle per a fer seguiment de realització de tasques i abandonaments.
- També es valoraran connectors (*plugins*) de Moodle o aplicacions per a necessitats específiques d'avaluació si s'hagueren de fer en línia.
- S'està executant un projecte per facilitar l'assignació automatitzada de les IP dels equips de les aules d'informàtica a l'estudiantat dels cursos que tinguen assignada docència en eixa aula, a través de Moodle, per a la realització de la classe en remot.
- S'ha reforçat el pla de formació del professorat amb l'organització de cursos específics per a la millora de la competència digital (Pla UJI Digital).
- Es publicarà una convocatòria per a l'adquisició d'equipament de laboratoris i una convocatòria per a l'adquisició de programari docent, en la qual es prioritzaran les adquisicions que tinguen per finalitat facilitar l'activitat docent en

el context de restriccions a la presencialitat aplicables per raons sanitàries en el curs 2020/2021.

Tot açò sense perjudici que es puguin analitzar i atendre altres necessitats sorgides de la posada en marxa de l'activitat docent.

5. Algunes recomanacions per a la realització d'horaris del curs 2020/2021

Com hem apuntat més amunt, si considerem que, per regla general, les titulacions apliquen el *model híbrid convencional*, la càrrega docent serà la mateixa per a l'estudiantat que si la docència fora presencial, i l'horari serà semblant, amb les adaptacions que s'assenyalen a continuació.

- En totes les titulacions, i sempre que les autoritats sanitàries ho autoritzen, s'haurà de garantir un mínim d'assistència presencial per a cada curs de la titulació, que es veurà de consensuar amb la resta d'universitats del SUPV.
- En el cas d'activitats presencials, es procurarà evitar que l'horari d'inici (i finalització) de les classes siga el mateix per a totes les titulacions del centre que comparteixen portes i escales d'accés.
- En els horaris s'hauran d'identificar les activitats que es realitzen presencialment i l'espai físic de realització (amb l'esmentada capacitat del 50%).
- Es recomana, en la mesura del possible, concentrar les activitats presencials de cada curs en els mateixos dies, o en franges diferents de matí i de vesprada, per a evitar que l'alumnat tinga classes teòriques en línia i pràctiques presencials al mateix temps.
- Caldrà evitar els canvis d'aula de l'alumnat procurant que les pràctiques d'assignatures troncal del mateix curs i grup siguin sempre a la mateixa aula.
- S'hauria d'evitar, si és possible, que les classes i activitats presencials finalitzen més tard de les 20 hores per a facilitar les tasques de neteja i desinfecció diàries.

6. Calendari d'aprovació

A continuació es fa una proposta provisional de calendari, que haurà d'anar concretant-se en les properes setmanes amb els centres; la data límit per a la necessària publicació de la informació al SIA és el **21 de juliol de 2020**.

- Fins al 5 de juny. Discussió amb centres, representació dels treballadors, Consell de l'Estudiantat.
- Fins al 17 de juny. Proposta de plans d'adaptació de la docència per part dels centres.
- Fins al 25 de juny. Aprovació dels plans d'adaptació de docència pel Consell de Govern.

- Fins al 7 de juliol. Elaboració d'horaris de classe i exàmens del curs 2020/21 a través de l'assistent i aprovació per part dels centres.
- Fins al 10 de juliol. Elaboració a través de l'assistent del POD del curs 2020/21 del professorat pels departaments.
- Fins al 10 de juliol. Introducció/revisió dels límits de matrícula de les assignatures.
- Del 13 al 17 de juliol. Bolcat de la informació dels horaris de classe i exàmens de les assignatures i del POD del professorat a les taules de suport a la gestió.
- Des de la 4a setmana de juny fins al 16 juliol de 2020. Aprovació de totes les guies docents del curs 2020/21 per part de les comissions de titulació i les juntes de centre.
- Fins al 17 de juliol. Fi de la revisió del SIA del curs 2020/21 per part de vicedegans, vicedireccions i coordinacions de màsters oficials.
- El 21 de juliol. Publicació del SIA del curs 2020/21.
- Fins al 22 de juliol. Aprovació del POD del curs 2020/21 del professorat per part dels departaments amb l'informe favorable dels centres on imparteixen docència.
- 30 de setembre. Informe del POD del curs 2020/21 als òrgans de govern (MN, CEP i CG).

La vicerectora d'Estudis i Docència

El vicerector d'Ordenació Acadèmica
i Professorat

Isabel García izquierdo

Ximo Gual Arnau

Castelló de la Plana, 2 de juny de 2020

ANNEX.- CONDICIONS MARC DEL MODEL TUTORIAL

En cas que alguna titulació opte per l'aplicació d'un model tutorial es concretaran les condicions específiques aplicables en funció de les particularitats de cada titulació en un contracte-programa.

- a) Amb la finalitat de facilitar la preparació de materials escrits i audiovisuals es reduirà la càrrega d'impartició de classes online o presencials. Com a referència general, el professorat dedicarà un 30% de la seua càrrega horària a la preparació dels materials. El 70% restant es dedicarà a tutorització d'assignatures teòriques, pràctiques o crèdits de laboratoris.
- b) Els horaris s'hauran d'elaborar ajustats a aquest format.
- c) Els grups de teoria tindran desdoblaments per a la tutorització, amb la qual cosa l'estudiantat tindrà com a regla general, 3,5 hores de classes de tutories grupals online per cada crèdit teòric. En el cas de les pràctiques i crèdits de laboratori presencials es procurarà assignar espais que permeten la realització simultània de la pràctica, amb la qual cosa els estudiants rebran 7 hores per crèdit d'aquesta formació, en format presencial.
- d) La titulació haurà de comprovar que el material és adequat i permet la realització del treball autònom per part de l'estudiantat, ajustat al programa de l'assignatura. A aquest efecte s'habilitaran permisos a l'aula virtual als coordinadors acadèmics o de qualitat de la titulació. Igualment, es supervisarà el compliment de les tasques de seguiment i tutorització de l'estudiantat.
- e) Es procurarà que l'assignació del POD estiga ajustada al model tutorial. Com a recomanació, l'elaboració dels materials, que poden ser utilitzats en diversos cursos, hauria de correspondre al professorat consolidat.. A més, en assignatures amb més d'un grup, l'elaboració dels materials es pot efectuar una única vegada, reforçant les activitats de seguiment i tutorització amb els recursos que s'alliberen amb aquesta especialització.
- f) El professorat haurà de complir amb els terminis de les tutories electròniques i efectuar un seguiment actiu de la realització de tasques per part de l'alumnat. En cas d'incompliment de les obligacions, s'aplicarà el protocol previst als Centres i per part del VOAP.
- g) L'avaluació contínua haurà de suposar el major pes en l'avaluació i l'avaluació final hauria de ser una manera de validar aqueixa avaluació contínua.
- h) S'oferirà informació respecte a la titulació adreçada a la captació d'alumnes oferint avaluació contínua i seguiment tutorial de la seua activitat, així com pràctiques i laboratoris presencials, quan les condicions sanitàries ho permeten.